

Rente, saa er Sagen dermed i sin Orden, men dertil skal jeg bemærke, at Debitor saa at sige bliver nødt til at gaae ind derpaa, da en Forandring af Creditor medfører meget betydelige Omsætningsbefordringer, selv om han har Udsigt til i den følgende Termin at skaffe Pengene tilbage enten paa en eller anden Maade; og da det ikke er nok med selve Dokumenternes Udfærdigelse, men den hele Mæsse af øvrige Depenser, som et saadant forandret Laan medfører, tillige ere meget betydelige, hvad der jo vil være Enhver bekendt, som har havt med saadanne Udgifter at gjøre, saa er det forklarligt, at Debitor som oftest vil give efter for Creditors Fordring. Men for alt dette troer jeg i Reglen ikke, at Debitorerne vilde være udsatte, naar der blev skelnnet imellem de Creditorer, som ville udlæne deres Penge paa Chancer, og dem, der holde paa Sikkerheden som det Principale, saa at der blev Afgang til højere Rente for de Første, men den løbbestemte Rente blev gjældende for de Sidste. Jeg kan ikke erkjende, at der ligger noget Uretfærdigt, saaledes som et æret Medlem meente, deri, at man bliver paa Lovens Grund med Hensyn til de Creditorer, der erholde Sikkerhed, saaledes som for Umyndiges Midler o. s. v. er anordnet. Det contractmæssige Forhold støtter sig jo til Loven, idet 4 pCt. hidtil har været Reglen; Opfølgelsen er jo Creditorerne altid forbeholdt; og at de ikke under mislige Forhold skulle erhverve sig en Indtægt, som slet ikke oprindeligt laa i Forholdets Natur og ikke støttede sig til det Lovbegrundede, men kun er en Bevillingsgag, deri seer jeg intet Uretfærdigt. Lovgivningsmagten maa jo dog have havt en Hensigt, naar den i Mandes Munde, idetmindste hertillands og, som det er oplyst af et æret Medlem, ogsaa andetsteds, har holdt paa en bestemt Rentefod, og denne Hensigt troer jeg ikke kan have været anden end den, at den under særdeles mislige Forhold, maaskee netop saadanne som dem hvori vi befinde os, vilde forbeholde sig at regulere Pengesforholdene mellem Mand og Mand paa en nogenlunde rimelig Maade. Jeg kan ikke indsee, at der kan ligge Andet til Grund for en saadan Bestemmelse; men er det Tilfældet, som jeg troer, hvorledes skulde der da være noget Uret-

færdigt i at blive staaende paa den Grund, hvorpaa Contracten oprindelig er indgaaet. Det er en vitterlig Sag, at enhver Mand, der har været saa heldig at faae et saakaldet fast Laan, det være sig af Umyndiges Midler, af offentlige Stiftelser eller andre Instituter, har anseet sig for sikret. Det har i Handel og Wandel været anseet som givet, at hvor saadanne Capitaler staae fast i en Eiendom, kunde man finde sig beroliget for Opfølgelse, naar Debtors Forpligtelser opfyldtes, og denne Betragtning har havt en saa afgjørende Indflydelse paa Handelsforholdene her i Landet, at en Forandring heri, fra denne Side betragtet, snarere kunde siges at være noget Ubilligt imod den ved lang Praxis grundfæstede Mening blandt Befolkningen. Jeg troer, at der ligger noget Mere end et Billighedshensyn i denne Betragtning; thi der vilde skee en Forrykkelse af det Stabile, som de momentane Forhold, hvorunder vi nu befinde os, ingenlunde kunne berettigede til, og staaer det paa nogen Maade i Regjeringens Magt at standse Opfølgelse i større eller mindre Omfang af disse betydelige Capitaler, hvoraf Debitorernes Belfærd mere eller mindre afhænger, da vilde Saadant vistnok være til rette Tid. Det maa forøvrigt heller ikke lades aldeles ude af Betragtningen, at det er ingen liden Gjensidighed, hvorom der er Tale; det kan være Manges Bæ og Vel om at gjøre. Jeg skal blot nævne det ganske simple Exempel, at en Mand har kjøbt en Eiendom for c. 100,000 Rb.; han har seet sig istand til at udbetale $\frac{1}{3}$ deraf, og har optaget et Laan af 60 à 70,000 Rb.; han har faaet det af en offentlig Stiftelses eller saakaldte faste Midler, og maatte derved efter den almindelige Betragtning see sig nogenlunde sikret. Men skulde han nu give et Rentetilæg af 1 pCt., da kommer han til at afgive omtrent Halvdelen af sin reelle aarlige Indtægt, nemlig 50 pCt. af Renten af de 30,000 Rb., som han har betalt i Eiendommen. Da et andet Forslag i denne Sag for nogle Dage siden behandledes her i Salen, gytrede den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at en Rentefrihed laa skult under Bevillingsmyndigheden. Det kan være sandt, men er det